صفحه‌آرا: مهرداد هاشمیان

«مایل به‌صورتی» در تماشاخانه سیمرغ

نمایش «مایل به صورتی» در تماشاخانه سیمرغ روی صحنه رفته و تا ۱۸ مهر ادامه دارد. در این نمایش، فریبا ترکاشوند، علی علیزاده، پروین نارویی و فرانک جابری ایفای نقش می‌کنند. پروانه شهروئی کارگردان و علی علیزاده، مشاور کارگردان این نمایش هستند و موسیقی نمایش ازمحمدحسین طاهری است.

نمایشگاه «تداوم ناپیدا» در گالری جاوید

نمایشگاه نقاشی‌های سهیلا گلستانی با عنوان «تداوم ناپیدا» در گالری جاوید تهران گشایش یافته و تا ۲۱ مهر میزبان بازدیدکنندگان است. این هنرمند طی یک دهه اخیر حضوری فعال هم در عرصه هنرهای تجسمی بریتانیا داشته و به‌عنوان هنرمند و مدیر هنری، نمایشگاه‌های متعددی را برگزار کرده است.

داستان نخستین اتوبوس ایران

عکس تاریخی

این عکس، تصویر نخستین اتوبوس حمل مسافر در ایران است که اواخر دوره قاجار ثبت شده است. از عکاس نشانی نیست، اما این اتوبوس توسط یک تاجر بلژیکی به ایران وارد شد و مقصد نخست آن در ایران شهر رشت بود؛ جایی که نخستین اتوبوس حمل مسافر در آن وارد ایران شد.

نام اولیه اتوبوس در ایران «گذربر» بود و نخستین گذربر واردشده به ایران هم در شهر رشت فعال شد. جاده‌های ایران آن زمان بسیار نامناسب بودند و به همین دلیل تاجر بلژیکی که نخستین دستگاه اتوبوس ایران را به شهر رشت آورده بود به مشکل برخورد و در نهایت مجبور شد اتوبوس را به یک ایرانی به نام معین‌التجار در شهر تهران بفروشد. معین‌التجار هم با دریافت هزینه ۳شاهی از هر نفر، مردم را در شهر تهران جابه‌جا می‌کرد. پس از گذشت زمان، نیاز مردم به این وسیله حمل‌ونقل افزایش پیدا کرد و برخی دیگر از تجار نیز با واردکردن اتوبوس به این صنف پیوستند.

بدین‌ترتیب در سال ۱۲۹۰نخستین سری از اتوبوس‌های مونتاژ شده به ایران وارد شد. آن زمان، حدودا ۵درصد از مسافران به وسیله ۵۰۰ دستگاه اتوبوسی که در ایران مشغول به‌کار بودند جابه‌جا می‌شدند. در سال ۱۲۹۸ برای رفع مشکلات حمل‌ونقل و سازماندهی و تنظیم قواعد اتوبوسرانی، اداره‌ای در بلدیه (شهرداری) تهران تاسیس شد و بلدیه هم موظف شد تسهیلاتی مانند زمان کار ناوگان، میزان کرایه، تثبیت خطوط و آیین‌نامه انضباطی فراهم کند.

پیشنهاد فیلم

محافظ

در جست‌وجوی رستگاری

فیلم «محافظ» به نویسندگی و کارگردانی رائول گاستئاثورو یکی از آثار شاخص در ژانر پساآخرالزمانی است. این فیلم در دورانی روایت می‌شود که منابع زمین در حال نابودی‌اند و انسان‌ها میان عطش بقا و اخلاقیات گرفتار شده‌اند. فیلم محافظ با پرداختن به بحران کم‌آبی، تقابل جوامع بومی و مهاجمان و سرگذشت انسان در جست‌وجوی رستگاری، جایگاه ویژه‌ای در سینمای معاصر به‌دست آورده است. داستان فیلم محافظ در آینده‌ای نزدیک رخ می‌دهد؛ جایی که خشکسالی و جنگ، تمدن بشری را به نابودی کشانده است. آخرین منبع آب شیرین در اعماق یک رزرویشن سرخپوستی پنهان شده و تنها یک نقشه راه پر از مین‌های مرگبار می‌تواند به آن دسترسی دهد. شخصیت اصلی، «کی» (با بازی مارگوریت مورو) محکومی است که برای رهایی از زندان باید به همراه گروهی بی‌رحم، راهی این سفر خطرناک شود. در طول مسیر، او با پسربچه‌ای به نام «کلن» آشنا می‌شود که سرنوشتش همه‌چیز را تغییر می‌دهد. کمبود منابع و فروپاشی محیط‌زیست، مضمون اصلی این فیلم است. آب در فیلم نه‌تنها حیاتی‌ترین منبع، بلکه نمادی از امید و رستگاری است. حضور آن در دل سرزمین بومیان به موضوع عدالت زیست‌محیطی و حق حاکمیت اشاره دارد. از دیگر نکات کلیدی فیلم، رستگاری و محافظت است؛ شخصیت «کی» از انسانی تنها و مجرم به نگهبانی از زندگی و ارزش‌ها بدل می‌شود. مفهوم محافظت، هم جسمانی و هم اخلاقی است. همچنین در این فیلم به هویت و جامعه هم به شکل قابل توجهی پرداخته می‌شود. نقش سرخپوستان و میراث سرزمینی، یادآور پیوند عمیق انسان و طبیعت و مقاومت در برابر بهره‌کشی است.

در بخش تکنیک‌های روایی هم «الگوی سفر» از رویکردهای اصلی کارگردان است. روایت بر پایه جست‌وجو و عبور از موانع بنا شده است؛ از نقشه و میدان مین تا رویارویی با قانون‌شکنان. از دیگر ویژگی‌های این فیلم، جهان‌سازی از طریق فروپاشی است؛ بدون توضیحات طولانی. فیلم با نشان دادن مناظر خشک، مسابقات خشونت‌آمیز و زندگی پرخطر، جهانی ویران را ترسیم می‌کند.

از نکات مثبت این فیلم که منتقدان به آن اشاره کرده‌اند، بازی مارگوریت مورو در نقش «کی» به‌دلیل ترکیب استحکام و آسیب‌پذیری تحسین‌شده و طراحی صحنه و جلوه‌های بصری واقع‌گرایانه است که جهانی ملموس و تاریک خلق می‌کند. در بخش نکات منفی هم برخی منتقدان فیلم را متکی به کلیشه‌های آشنای ژانر پساآخرالزمانی می‌دانند. در این فیلم شخصیت‌های فرعی پرداخت کمتری دارند و برخی خرده‌داستان‌ها ناتمام می‌مانند. ریتم فیلم گاه نابرابر است و صحنه‌های پرهیجان ناگهان با بخش‌های کند ترکیب می‌شوند.

در مجموع، فیلم محافظ، اثری است که میان اکشن پرتنش و پیام‌های عمیق انسانی تعادل برقرار می‌کند. این فیلم ضمن نمایش جهانی خشکیده و بی‌رحم، ارزش‌های اخلاقی و مفهوم رستگاری را در مرکز خود قرار می‌دهد. گرچه برخی ضعف‌های روایی دارد، اما بازی قدرتمند، جهان‌سازی دقیق و مضامین اجتماعی، آن را به تجربه‌ای تأثیرگذار بدل می‌سازد.

پیشنهاد کتاب

قربانی

تصویری از انسانیت در اوج جنون و نگون‌بختی

رمان قربانی، نوشته کورتزیو مالاپارته نخستین‌بار سال ۱۹۴۴ منتشر شد؛ روایتی از آن‌سوی جبهه جنگ جهانی دوم، روایتی از اوضاع کشورهای تحت اشغال جبهه متحدین آلمان و ایتالیا از دل اردوگاه فاتحان سال‌های اول جنگ. کورتزیو مالاپارته، خبرنگاری ایتالیایی بود که با سمت سروانی در کشورهای مختلف جبهه متحدین می‌گشت و خاطراتش را مخفیانه می‌نوشت. او بلافاصله بعد از پایان جنگ این خاطرات را در قالب کتاب قربانی منتشر کرد؛ کتابی که خیلی زود به یکی از پرفروش‌ترین آثار آن دوره تبدیل شد.

مالاپارته که از سوی روزنامه‌ای ایتالیایی در خلال جنگ جهانی دوم اعزام شده بود تا اخبار جنگ را در جبهه شرقی پوشش دهد، این گزارش تشویش‌آور را که ترکیبی از واقعیت و داستان است، به‌صورت مخفیانه به رشته تحریر درآورد. این کتاب پس از انتشار، بعد از خاموش شدن شعله‌های جنگ، به اثری پرفروش در سطح بین‌الملل تبدیل شد. مالاپارته با ارائه روایت‌هایی از محاصره لنینگراد، ضیافت‌های مجلل شبانه با رهبران نازی و قطارهایی پر از جسدهای در حال فساد در رومانی زخم‌خورده از جنگ، تصویری از انسانیت را در اوج جنون و نگون‌بختی خود ترسیم می‌کند.

کورتزیو مالاپارته (۱۹ ژانویه ۱۹۵۷ ـ ۹ ژوئن ۱۸۹۸) نویسنده، نمایشنامه‌نویس، خبرنگار و دیپلمات ایتالیایی بود. مالاپارته در جنگ جهانی اول به ارتش فرانسه پیوست و پس از مجروح شدن در «جنگ شامپانی»، نشان «صلیب جنگ» (بزرگ‌ترین نشان جنگی فرانسه) را دریافت کرد. او پس از بازگشت به ایتالیا به حزب فاشیست پیوست، اما رفته‌رفته با اندیشه‌های موسولینی مخالفت کرد و با وخامت اوضاع سیاسی در ایتالیا به فرانسه و انگلستان رفت. مالاپارته در سال ۱۹۳۱ پس از بازگشت به ایتالیا از حزب فاشیست کناره گرفت و کتاب «فن کودتا» را که علیه هیتلر بود، منتشر کرد. او با انتشار این کتاب به‌مدت ۵سال به جزیره‌ای در سیسیل تبعید شد. مالاپارته در سال ۱۹۴۱ به‌عنوان خبرنگار جنگی راهی جبهه روسیه و فنلاند شد و به‌خاطر گزارش‌هایش توسط آلمانی‌ها به ۴ماه اقامت در اردوگاه‌های کار اجباری محکوم شد. او از سال ۱۹۴۳ تا پایان جنگ جهانی دوم، رابط متفقین و پارتیزان‌های ایتالیایی بود.

نشر ماهی این رمان ۵۳۶صفحه‌ای را با ترجمه زنده‌یاد محمد قاضی به چاپ چهارم رسانده است.

مهارت

لجبازی کودکان

از یک‌سالگی، کودکان شروع به سرپیچی از دستورات شما می‌کنند. آنها به چشمان شما خیره می‌شوند و آنچه را نمی‌خواهید، انجام می‌دهند؛ مثلا به تلویزیون ضربه می‌زنند. از ۱۸ماهگی نیز بیشترین کلمه‌ای که فرزندتان استفاده می‌کند، «نه» خواهد بود. برای کودکان زیر ۴سال، کار درست آن است که دوست دارند و از انجامش لذت می‌برند؛ بنابراین اگر می‌خواهید چیزی را از کودک بگیرید، حتما یک جایگزین که برای او جذاب است، برایش درنظر بگیرید. ما فقط به کودک می‌گوییم این کار را نکن، اما برای کودک‌مان کار جایگزینی مشخص نمی‌کنیم تا سرگرم شود؛ بنابراین خودمان آغازگر لجبازی کودکان هستیم.

کلک

■ استخوان دادن به سگ چندان کار خیر نیست. کار خیر آن است که استخوانت را با سگ سهیم شوی؛ وقتی که خودت هم به اندازه آن سگ گرسنه هستی.

■ لعنت به چرخ روزگار! چرا باید مدام بچرخد؟ دنده عقب آن کجاست؟

سپیددندان، جک لندن، ترجمه: محمد قاضی

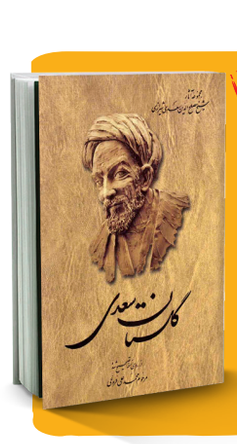

قصه‌های کهن

خواب نیمروز

یکی از ملوک بی‌انصاف پارسایی را پرسید: از عبادت‌ها کدام فاضل‌تر است، گفت: تو را خواب نیمروز تا در آن یک نفس خلق را نیازاری.
ظالمی را خفته دیدم نیمروز
گفتم این فتنه است، خوابش برده، به
وآن‌که خوابش بهتر از بیداری است
آن‌چنان بد زندگانی، مرده به

گلستان سعدی

جدول اعداد | ۵۱۵۱

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یک‌بار دیده شود. پاسخ‌ها در ادامه آمده است.

ساده

۵	۶				۴		۹	
۲				۱	۹			
		۱				۳	۷	۴
۶		۲	۵	۸		۴		
۱			۶		۷			۳
		۹		۴	۲	۵		۷
۳	۲	۸				۱		
			۴	۵				۲
	۹		۳				۸	۶

متوسط

۲	۹	۸						
		۶		۹	۵			
	۳		۶		۸			
			۹	۴		۱		
۸								۷
		۴		۶	۲			
			۷		۱		۹	
			۵	۳		۷		
						۶	۲	۵

سخت

		۷				۶		
		۲			۸			۱
۴			۷	۶				
		۸	۹				۲	
				۴				
	۵				۷	۹		
				۱	۵			۶
۸			۴			۱		
		۹				۸		

جدول ۹۵۰۳

افقی:

۱- مکان- دستگاه ضبط تماس‌های تلفنی- استارت قدیمی
۲- هادی الکتریسیته- دسر خامه و میوه- رمزینه
۳- شهیدی از صحرای کربلا- کهن‌ترین حماسه‌سرای یونان- سرپیچی کردن
۴- خطایی در فوتبال- خواب کودکانه- خورش محلی پاکستان
۵- جادوگر قوم بنی‌اسرائیل- نویسنده آلمانی نمایشنامه دون کارلوس
۶- ماساژ- شلوارک ورزش باستانی- حیوان نجیب
۷- روستا- رمانی به قلم ژان پل‌سارتر- فقیر
۸- پیکر- مقعر- افسر شهربانی قدیم
۹- پوسیده- مجلس نمایندگان مردم- مفلوج
۱۰- سربلندی- سوراخ سوراخ- تواضع
۱۱- اهل روستا- پنهان کردن
۱۲- حشره‌ای شبیه ملخ- ترس و بیم- مقدار داروی تجویز شده برای یک نوبت
۱۳- مدفن امام هادی(ع)- ماه نو- قدرت
۱۴- بله انگلیسی- خشمگین- دشنام
۱۵- پرهیزکار- افزایش آن در خون باعث ناراحتی قلبی می‌شود- آبکی

عمودی:

۱- مقدار کمی از نوشیدنی- پستی در فوتبال- تنومند
۲- سهل و ساده- گوشه‌ای در دستگاه شور- مستقیم
۳- وضو- مستعمل و کارکرده
۴- انبرک جراحی- کمک‌رسانی- همبازی لورل
۵- بله آلمانی- آکنده- مشتمال
۶- شهری در هلند- حرکتی در ژیمناستیک- صدمه
۷- سرپرست اوقاف یک ناحیه- زیر پوش بی‌آستین- فیلسوف نامی آلمان در قرن نوزدهم
۸- سوغات تابستان- آماده کردن- جامه پشمینه درویشان
۹- معشوق- شاد و بانشاط- ناپسند داشتن
۱۰- شهر آستان حضرت عبدالعظیم(ع)- احسان- میله فلزی نازک
۱۱- از اجزای چراغ نفتی- شهری در ایتالیا- جدید
۱۲- جانوری با زهری کشنده- خباز- نی باریک
۱۳- فیزیکدان انگلیسی که قوانین الکترولیز را وضع کرد- مجسمه
۱۴- پزشک- مایعی برای شست و شوی زخم- ضامن سلامتی است
۱۵- دانش ذاتی- تحقیق و پژوهش- نیستی و فنا

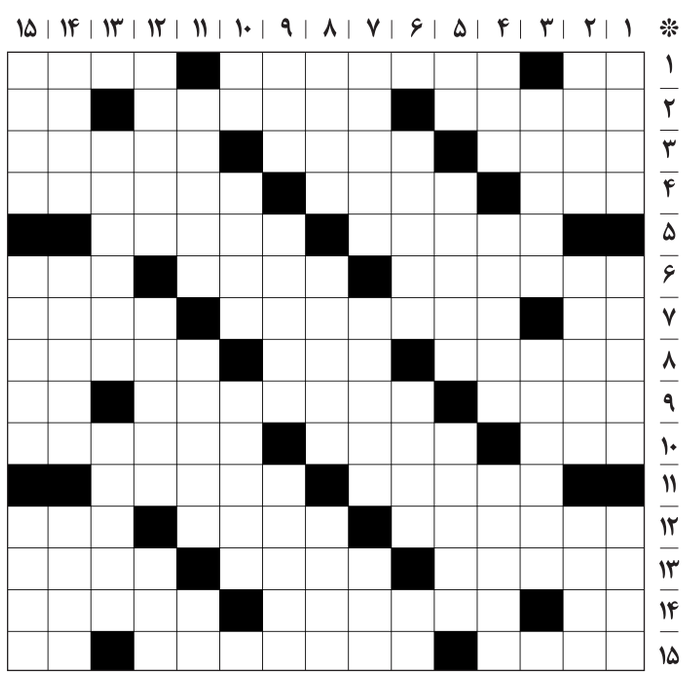
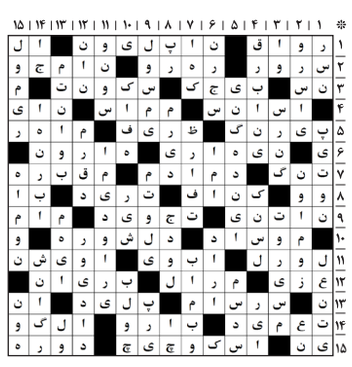
حل جدول شماره ۹۵۰۲